

In de verhalenserie 'De artiestenuitgang' vertellen bekende artiesten van weleer over hun leven na het applaus. Vandaag de vierde aflevering, met zangeres Wilma Landkroon. Als kindster scoorde ze hits met liedjes als 'Een klomp met een zeiltje' en 'Zou het erg zijn, lieve opa?'. Nu is ze bijstandsona. Een blijde oma. „Ze hebben me mijn kindertijd afgepakt. Die jaren probeer ik in te halen als gelukkige grootmoeder.”

Een wonderkind van de rekening

Alles is weg. Haar gouden platen gingen verloren bij de brand in haar huis, vijf jaar geleden. De tonnen die haar platen opleverden, zijn verdampt. „Gestolen door managers en andere zakkenvullers.” Maar Wilma zelf is er nog. „De eerste jaren na het succes keek ik om in wrok. Mijn eigenwaarde was weg. Ik heb er jaren voor geknokt om die weer terug te vinden.”

Wilma van kindster tot bijstandsona

Onschuldige blik, guldig kopje. Op oude singlehoesjes kijkt ze zo gretig de wereld in. Die wereld die haar als kind alles leek te bieden. Met zo'n stem en zo veel zelfvertrouwen achter de microfoon kon het toch niet stuk? Wilma Landkroon (1957) was elf jaar toen ze haar eerste gouden plaat scoorde. Haar ouders waren gescheiden, ze woonde bij haar vader in Enschede. Die zag kansen, toen hij zijn dochter hoorde zingen. Een meisje met zo'n heldere stem moest artiest worden, bedacht hij. Het was de tijd van de Limburgse kindster Heintje, die de hitlijsten aanvoerde. Hoog tijd om daar een meisje tegenover te zetten, was het idee. Met zijn dochtertje klopte hij aan bij Gert Timmerman, destijds met zijn Hermien en hun duiven op de Dam grootheden in de Nederlandse showbusiness. Het resultaat was Wilma's debuutsingle waarvan er in 1968 meteen een half miljoen over de toonbank gingen. 'Heintje, bau ein Schloss für mich' vormde een rechtstreekse knipoog naar de jonge nachtgeal uit het zuiden en scoorde vooral in Duitsland. Wilma werd een begrip. Met hits als 'Tachtig rode rozen' en 'Een klomp met een zeiltje' trad ze avond aan

avond op. Ze speelde rollen in Duitse films en maakte tv-shows. „Fatsoenlijk naar school gaan was er niet meer bij. Ze hadden iedere keer concerten voor me geboekt. Elk weekend reden we door Duitsland om schnabbels af te werken, want daar betaalden ze twee keer zo veel voor een optreden. Door alle toestanden heb ik drie keer in de zesde klas gezeten. Niet omdat ik niet kon leren, maar omdat ze bang waren dat ze me niet meer zo makkelijk voor optredens uit de klas konden weghouden als ik naar de middelbare school zou gaan.” Ze verhuisde naar Alkmaar toen de Noord-Hollandse manager Ben Essing de kindster onder zijn hoede kreeg. „In een café spraken Gert Timmerman en hij af dat Essing me voor 25.000 gulden overnam. Dat bedrag schreven ze op een bierviltje. Achteraf heb ik nooit begrepen dat mijn vader het zo ver heeft laten komen. Want het was een wurgcontract. Met mijn vrijheid was het daarna gedaan. Optreden moest ik. Mijn moeder kreeg ik nauwelijks meer te zien en tijd voor vrienden en vriendinnen was er niet. Alleen het geld leek nog belangrijk.”

Middelpunt

„Door alle aandacht die ik kreeg, was ik ook geen makkelijk kind. Als ik de jurk waarop ik mijn zinnen had gezet niet kreeg, vertikte ik het om het toneel op te gaan. En omdat ik altijd in het middelpunt stond, werd ik een eigenwijze puber.” In 1971 zat Wilma dagelijks op school bij Vader Abraham. Overal zong ze voor uitverkochte zalen het liedje 'Zou het erg zijn lieve opa?'. En nee, opa vond het nooit erg. Vooral niet toen ze er een nummer één-hit mee scoorden. Toch hield ze uiteindelijk geen cent over aan het succes. „De gouden platen die ik bij elkaar zong, moeten tonnen hebben opgeleverd. Ik zou het geld krijgen als ik 21 jaar was.

Maar ver voor die tijd waren de centjes al verdwenen. Vraag me niet hoe het is gegaan, maar ik ben gewoon bestolen. Voor mij bleef er onder aan de streep niks meer over.” Wilma was vijftien toen ze terugging naar Twente. Ze belandde in een tehuis. Een vedette in de verdrinking. Nog geen vier jaar later trouwde ze. „Veel te jong, natuurlijk. Maar na die jaren waarin ik steeds zo heen en weer was geslingerd, verlangde ik naar vastigheid en regelmaat.” Het huwelijk hield zes jaar stand. Wilma was 25 jaar toen ze een showbizloopbaan en een huwelijk achter de rug had. Ze bleef ongeschoold achter met twee zontjes en een lege portemonnee.

Uitlaatklep

„De eerste jaren na het succes keek ik om in wrok. Ik was kwaad omdat ze mijn jeugd van me hadden afgenomen. Het was voor mij onmogelijk om mijn leven na alle onrust weer opnieuw op de rails te krijgen. Het zingen was altijd een mooie uitlaatklep geweest, maar alle verplichtingen en aandacht hadden me emotioneel aangegrepen. Die klap kwam extra hard aan omdat ik nooit een veilig thuis had waar ik mijn gevoel kwijt kon.” Het duurre jaren voor ze zichzelf onder controle kreeg. Steeds was er nieuwe tegenslag. Haar ouders overleden allebei. Haar huis brandde uit. Pogingen om opnieuw als zangeres aan de bak te komen, strandden keer op keer. Tot ze zich neerlegde bij het idee dat ze niet alleen een artiest-met-een verleden, maar vooral moeder en grootmoeder is. Wilma is nu 51 jaar. In een kleine huurwoning aan de rand van het stadshart van Enschede vond ze de geborgenheid waar ze haar halve leven naar zocht. „Mijn zonen doen het allebei goed en ik ben oma van een prachtige kleindochter. Ik leef van de bijstand. Het is niet veel, maar ik heb het goed en gezellig. Nu

Voormalig kindster Wilma Landkroon over de tijd waarin ze 'Zou het erg zijn lieve opa' zong: „Door alle aandacht die ik kreeg, was ik ook geen makkelijk kind. Als ik de jurk waarop ik mijn zinnen had gezet niet kreeg, vertikte ik het gewoon op het toneel op te gaan.”

FOTO ROBERT HOETINK

ik weer rust heb, ben ik eindelijk in staat om de positieve dingen van mijn kindertijd te zien. Nu besef ik pas dat ik ook bevoorrecht ben geweest met mooie tournees naar Canada, Suriname en de Nederlandse Antillen. Ik werd altijd in nieuwe auto's rondgereden en had prachtige kleren als kind. Achter de schermen was ik altijd de lieveling van alle collega-artiesten. Die herinneringen komen nu pas goed boven.” „Uit die tijd zie ik alleen Corry Koningen nog wel eens. Als zij bij mij in de buurt optreedt ga ik er altijd heen. Even samen oude verhalen vertellen. „Bij het ophalen van de goede herinneringen komt ook mijn eigenwaarde weer terug. Nu pas sta ik er-

bij stil dat ik met mijn stem in die tijd heel veel mensen een plezier heb gedaan. Af en toe krijg ik eens een briefje of een mailtje van oude fans die mijn plaatjes nog draaien. Zo'n berichtje kleurt mijn dag.”

Fotoalbums

Ze baalt er nog altijd van dat ze haar gouden platen en haar fotoalbums kwijt is. Al het tastbare dat aan haar showsuccessen herinnerde, ging in 1996 verloren bij de brand in haar vorige huis. „Die gouden platen zou ik heel graag aan mijn kleindochter laten zien. Ik denk dat ik daarom maar eens bij de platenmaatschappij aanklop. Daar moeten ze toch dupli-

caten hebben? En ze kunnen me toch wel helpen? Die platenjongens hebben toch genoeg aan mij verdiend?” Zou ze haar eigen kleindochter stimuleren om kindster te worden? „Als ze het leuk vindt, moet ze het doen. Als er maar geen verplichtingen aan vastzitten. Want ze moet gewoon naar school gaan en gewoon een vriendenkring kunnen opbouwen. Gelukkig houdt de arbeidsinspectie dat soort dingen nu scherp in de gaten. Zo is dat verdriet van mij toch ergens goed voor geweest.”

JAN VRIEND

Eerder verschenen in deze serie interviews met Johnny Hoes, Corrie van Gorp en Han Ebbelaar.

Henk Hagoort vindt het veel te stil in Hilversum

Henk Hagoort (43) is sinds 1 juni voorzitter van de Nederlandse Publieke Omroep. Hij was directeur van de Evangelische Omroep. „Leegloop is niet mijn grootste angst.”

Blij, blij, m'n hart is altijd blij „Want Jezus is een vriend van mij.” Heel goed. Uw missie is mensen in contact brengen met Jezus. „Nee, de missie van de EO. Al vertel ook ik graag waarom Jezus mijn verlosser is. Dat is een persoonlijke drijfveer. Bij de EO viel dat mooi samen. Hier heb ik een andere verantwoordelijkheid.”

Gevoeligheden

Toen uw benoeming bekend werd, juichte gans het land: eindelijk iemand uit de omroepwereld. Heeft uw benoeming toch niet ook een politiek karakter, want opnieuw protestants-christelijk? „Geen enkele. De trend is de keus dichterbij de werkvloer te maken. Er liggen geen andere banden dan dat ik hier in Hilversum werk. Ondanks mijn leeftijd ben ik een van de oudgedienden. Sinds 1992 draag ik bij aan bestuurlijke en omroep-politieke zaken. De dossiers die nu langkomen ken ik, inclusief gevoeligheden.”

Henk Hagoort, nieuwe voorzitter van de Nederlandse Publieke Omroep: „Die twee ton was een schot voor de boeg.”

Foto GPD/Merlijn Doornik

Zijn uw netcoördinatoren uw omroep-politieke instrument? Zij kleuren toch die zenders. „Je staat altijd in een spagaat: zen-

derprofiel, doelgroepen en kijktijd-daandelen bewaken, en optimale inhoud bieden. De spanning tussen inhoud en bereik is ons vak.”

U bent in een gespreid bedje terecht gekomen.

„Mijn voorganger Harm Bruins Slot is op z'n hoogtepunt gestopt. Voor mij is het lastig daar te beginnen. Maar we hebben de wind mee, ja, al liggen er genoeg uitdagingen.”

Zoals?

„Technologie en mediagedrag veranderen enorm. Mensen kijken minder tv. Wat komt ervoor in de plaats? Hoe gaan wij daarmee om? Dat is een spannende hoofdvraag.”

Wordt internet hardcore voor de publieke omroep?

„Is het al. We hebben er een aparte directie voor. Audiovisueel aanbod wordt, naast tekst, steeds belangrijker. We zitten midden in de vraag wat publieke omroep ten diepste is: broadcaster, producent van audiovisueel materiaal, of gids op mediagebied. In het eerste geval beperk je je tot de drie netten, wat nu al niet meer het geval is. Bij het tweede vraag je je af of chatten, of gaming, erbij hoort. Als gids wil je zonder commerciële bijbedoelingen je kijkers door het aanbod loodsen. We zullen moeten kiezen, want het geld is beperkt.”

Dat wordt een grote klus. Blijven de drie netten wel overlevend?

„Ja, ten gunste van een brede omroep. Bezuinigingen beïnvloedt de discussie.”

U vindt dat de actualiteitenrubrieken inhoudelijk te veel op elkaar zitten?

„We bespelen de flanken te weinig ja. De makers zelf moeten de kwaliteitsdiscussie voeren. De Telegraaf-lezer mag zich niet zo herkennen als

de Volkskrantlezer. Het gaat niet alleen over links-rechts, ook over diversiteit in toon en stijl. Het is me te stil in Hilversum. We zijn het aan onze stand verplicht voorop te lopen. Dat herhaal ik totdat het treintje rijdt.”

Er zijn te veel themakanalen.

„Te duur. Dat geven we liever uit aan innovatie. Zoals tv on demand: nog tijdens een uitzending via een interactief menu op je scherm direct kunnen doorklikken naar verdiepend aanbod. De zender is bij uitstek voor algemeen, actueel nieuws: de biografie van Den Uyl, jij wilt hem meteen nog eens terugzien in een Kamerdebat of bij Mies Bouwman, dat kan straks.”

Concurreren

Hoe wilt u zich verhouden tot de commerciële?

„We concurreren om de aandacht. Maar het verwijt dat we hen in de weg zitten, klinkt als een boekhandel die boos is dat je in de openbare bibliotheek gratis boeken kan lenen. Kolderiek. Ons doel is programma's vernieuwen, toegesneden op de nieuwe zenderprofielen. Steken we twintig procent budget in. Bij de commerciële dicteren adverteerders de inhoud aan tafel bij de programmamakers. Prima, al vraag ik me af of het commercieel verstandig is. Mensen voelen aan of een programma voor hen of voor de adverteerder wordt gemaakt.”

„Ben ik fan van, afgezet tegen het

BBC-model dat diversiteit binnen één organisatie zoekt. Ons aanbod biedt ruimte voor uitersten, terwijl een BBC eerder het politiek correcte midden zal kiezen. Daar is geen bandbreedte van Spuiten en slikken tot Veertig dagen zonder seks of van VPRO tot Tros. Wat hier ook nog eens leidt tot creatieve competitie.”

Vorige week heeft minister Ronald Plasterk van cultuur de inkomsten van top-presentatoren aan banden gelegd.

„Die twee ton was een schot voor de boeg. Eerst een beloningscode. Leegloop is niet mijn grootste angst. Onze gezichtsbepalende presentatoren

kunnen nu al meer verdienen bij de commerciële. Toch blijven ze. Dit soort talent is schaars. Met een eigen bedrijf worden ze duurder. Het ligt complexer dan hen onder de Balkenendenorm jagen.”

U geeft zelf het goede voorbeeld.

„Ja. Zonder dwang, het is een moreel verhaal.”

U blijft wel veertig uur werken?

„Vier avonden wil ik rond etenstijd thuis zijn. Doe ik 's avonds laat nog wat.”

Dus ik moet nu weg.

„Deze avond werk ik normaal gesproken wel, maar u heeft de pech dat mijn zoon straks diploma-uitreiking heeft. Dus ik wou nu wel de auto in.”

MAURITS SCHMIDT